

Bruxelles, den 27.6.2016
COM(2016) 414 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**med en vurdering som krævet i artikel 24, stk. 3, og artikel 120, stk. 3, tredje led, i
forordning (EU) nr. 1303/2013**

DA

DA

INDLEDNING

I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013¹ af 17. december 2013 (i det følgende benævnt "forordningen om fælles bestemmelser") skal Kommissionen inden den 30. juni 2016 foretage en revision af to finansielle bestemmelser, nemlig forhøjelse af betalinger til medlemsstater med midlertidige budgetproblemer i henhold til artikel 24 (i det følgende benævnt "supplerende betalinger") og EU's maksimale medfinansieringssats på 85 %, der gælder for alle operationelle programmer i Cypern i henhold til artikel 120, stk. 3.

FORLÆNGELSE AF SUPPLERENDE BETALINGER (ARTIKEL 24 I FORORDNINGEN OM FÆLLES BESTEMMELSER)

De supplerende betalinger blev indført i 2010 for de medlemsstater, der har størst budgetproblemer².

Det drejer sig om de lande, der var omfattet af tilpasningsprogrammer, eller som har været genstand for tilpasningsprogrammer på noget tidspunkt fra og med 2007. De støtteberettigede lande modtog efter anmodning supplerende betalinger på 10 % af alle deres indberettede udgifter og modtog fortsat betalinger på 10 procentpoint over den maksimale medfinansieringssats, så længe disse lande var omfattet af programmet. Der skulle anmodes om supplerende betalinger for hvert enkelt program, og disse blev i samtlige tilfælde tildelt med tilbagevirkende kraft.

Bestemmelsen gav mulighed for at fremrykke betalinger fra EU i forhold til den oprindelige finansieringsplan og medførte således en umiddelbar aflastning af budgetbyrden, tilvejebragte likviditet og reducerede den nødvendige nationale medfinansiering i samhørighedspolitikken. Den deraf følgende stigning i absorptionen bidrog også til at nedbringe risikoen for tab af midler for flere landes vedkommende. Anvendelsen af foranstaltningen førte imidlertid til en nedgang i programmets samlede finansielle omfang, hvilket kan være en årsag til, at nogle lande ikke eller kun delvist benyttede sig af bestemmelsen.

For så vidt angår beløbenes størrelse har de lande, der var berettiget til de supplerende betalinger, draget nytte af de finansielle bestemmelser i varierende grad alt afhængigt af de attesterede udgifter for den periode, hvor de var omfattet af et tilpasningsprogram. De supplerende betalinger medførte, at Kommissionen fra 2011 frem til udgangen af 2015 betalte over 3 mia. EUR (samlet beløb for EFRU, ESF og Samhørighedsfonden) tidligere end planlagt for Cypern, Grækenland, Ungarn, Irland, Portugal og Rumænien. Den beløbsmæssigt største støttemodtager var Grækenland (hvor EU's betalinger oversteg 1,3 mia. EUR). Nogle lande (bl.a. Letland) benyttede sig slet ikke af bestemmelsen, mens andre (nemlig Cypern, Irland, Portugal) anmodede om, at bestemmelsen kun skulle anvendes for visse programmer.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1311/2011 af 13. december 2011 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 for så vidt angår visse bestemmelser om finansiel forvaltning for visse medlemsstater, som er i eller trues af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet (EUT L 337 af 20.12.2011, s. 5).

Programmerne for perioden 2014-2020

I 2014-2020 bibeholdes mekanismen ved artikel 24, stk. 1, i forordningen om fælles bestemmelser og udvides til også at omfatte ELFUL og EHFF. Den indeholder bestemmelser om, at mellemliggende betalinger fra Kommissionen øges med 10 procentpoint (supplement på 10 %) over den maksimale medfinansieringssats for medlemsstater med midlertidige budgetproblemer frem til den 30. juni 2016.

P.t. er Grækenland, Cypern, Irland, Rumænien og Portugal berettiget til de supplerende betalinger på 10 % af mellemliggende betalinger for programmerne for perioden 2014-2020 til betalingsanmodninger, der er indsendt inden den 30. juni 2016³, eftersom disse lande opfyldte betingelserne i artikel 24, stk. 1, i forordningen om fælles bestemmelser i kraft af, at de modtog finansiel støtte efter den 21. december 2013. Siden da er programmeringsperioderne for finansiel støtte til Cypern, Irland, Portugal og Rumænien er udløbet.

Dette indebærer, at Grækenland pr. 30. juni 2016 er det eneste land, der har et program for finansiel støtte.

Centrale spørgsmål og vejen fremad

Der er to spørgsmål, som skal tages op til overvejelse i forbindelse med ændring af artikel 24 i forordningen om de fælles bestemmelser, nemlig i) antallet af støtteberettigede lande og ii) tidsplanen for, hvornår bestemmelsen finder anvendelse.

Hvad angår antallet af støtteberettigede lande tyder midtvejsevalueringen i 2016 på, at de medlemsstater, som ikke længere modtager finansiel støtte, ikke længere bør være berettiget til de supplerende betalinger. Dette underbygges yderligere af, at lovgiveren i artikel 24 i forordningen om fælles bestemmelser etablerer en direkte forbindelse mellem tilpasningsprogrammerne og ESI-fondene. Denne direkte forbindelse bør opretholdes. Den vil give Grækenland og ethvert andet land, der i fremtiden bliver omfattet af et tilpasningsprogram, mulighed for at modtage støtte via suppleringsmekanismen. Det lovgivningsmæssige forslag er udarbejdet på en sådan måde, at det også finder anvendelse på andre lande, der i fremtiden bliver omfattet af et tilpasningsprogram

Der synes ikke at blive behov for yderligere ændringer af reglerne for berettigelse til supplerende betalinger i perioden 2014-2020. Lande, der er genstand for tilpasningsprogrammer, er nødt til at have klarhed omkring tidsplanen for og størrelsen på EU's betalinger, som også har betydning for størrelsen på deres programmer og den nødvendige nationale medfinansiering.

For så vidt angår tidsplanen for bestemmelsen, ophørte berettigelsen til supplerende betalinger for perioden 2007-2013 samme dag, som landet ophørte med at modtage finansiel støtte. Men med hensyn til perioden 2014-2020 er berettigelsen til supplerende betalinger blevet fastsat således, at det sammenfalder med sidste del af regnskabsåret, der p.t. løber fra den 1. juli til den 30. juni, med andre ord den 30. juni 2016⁴. Denne ordning gælder også for en medlemsstat, der ophørte med at modtage finansiel bistand i begyndelsen af 2014.

Kommissionen foreslår, at støtteberettigelsen forlænges til den 30. juni i året efter det kalenderår, hvor medlemsstaten ophører med at modtage finansiel støtte under et tilpasningsprogram. Denne tilgang følger ESI-fondenes regnskabsår og ville forlænge

³ De supplerende betalinger, der vedrører programmerne for perioden 2014-2020, er endnu ikke blevet udnyttet. Dette skyldes de nationale forvaltningsarbejde med at fuldføre programmerne for perioden 2007-2013 samt det lave niveau for udbetalinger, der er knyttede til programmeringsperioden 2014-2020.

⁴ Jf. artikel 2, nr. 29, i forordningen om fælles bestemmelser.

støtteberettigelsesperioden med op til 18 måneder. Dette vil tilvejebringe økonomisk sikkerhed for den pågældende medlemsstat i planlægningen af den nødvendige nationale medfinansiering for at trække på ESI-fondene. Det vil også mindske risikoen for at miste midler, når berettigelsen til supplerende betalinger er udløbet.

FORLÆNGELSE AF DEN MAKSIMALE EU-MEDFINANSIERINGSSATS PÅ 85 % FOR CYPERN

I artikel 120, stk. 3, i forordningen om fælles bestemmelser er der fastsat en ekstraordinær EU-medfinansieringssats på op til 85 % for alle programmer i Cypern for perioden fra 1. januar 2014 til 30. juni 2017. Denne bestemmelse er kun relevant for EFRU, ESF og Samhørighedsfonden, men ikke på ELFUL og EHFF. For perioden 2014-2020 er Cypern klassificeret som en mere udviklet region i forbindelse med tildeling af støtte fra strukturfondene. Mere udviklede regioner kan normalt modtage en EU-medfinansieringssats på højst 50 %.

I betragtning af at Cypern i marts 2013 undertegnede et økonomisk tilpasningsprogram med EU, gives der i forordningen om fælles bestemmelser mulighed for, at Cypern kan modtage en ekstraordinær EU-medfinansieringssats på 85 % frem til den 30. juni 2017.

I betragtning af at det økonomiske tilpasningsprogram for Cypern udløb ved udgangen af marts 2016, melder spørgsmålet sig om, hvorvidt landet fortsat bør nyde godt af denne sats også efter den 30. juni 2017.

Mulighed 1: Hvis den fordelagtige EU-medfinansieringssats for Cypern ophører den 30. juni 2017, ville den nødvendige nationale medfinansiering for resten af programmeringsperioden være på ca. 144 mio. EUR.

Mulighed 2: Hvis EU's medfinansieringssats på 85 % anvendes igennem hele programmeringsperioden, ville den nødvendige nationale medfinansiering fra og med den 1. juli 2017 være på ca. 45 mio. EUR, dvs. ca. 99 mio. EUR lavere end ved under løsningsmodel 1. Forskellen i den nationale medfinansiering i Cypern for anden halvdel af programmeringsperioden ville være betragtelig og ville svare til ca. 0,16 % af Cypers BNP på årsbasis.

Et nærmere blik på de makroøkonomiske nøgleindikatorer viser, at den Cypers økonomiske situation stadig er meget sårbar. Tabel 1 nedenfor viser, at Cypern og Grækenland er de eneste medlemsstater med negativ økonomisk vækst og faldende investeringer. Begge lande opviser desuden høj arbejdsløshed og har de mest belastede finanssektorer, idet misligholdt gæld tegner sig for omkring 30 % af den samlede gæld eller endnu højere.

I betragtning af forværringen af Cypers økonomiske situation vil landet også være fuldt ud berettiget til støtte fra Samhørighedsfonden i forbindelse med midtvejsevalueringen i 2016 i henhold til artikel 90, stk. 5, i forordningen om fælles bestemmelser.

På denne baggrund foreslår Kommissionen, at den maksimale EU-medfinansieringssats på 85 % for Cypern forlænges til programmets afslutning. Denne foranstaltning vil hjælpe Cypern igennem en periode med på den ene side høje offentlige investeringsbehov og på den anden side en vedholdende finanspolitisk konsolideringsindsats ved at øge de nødvendige finanspolitiske investeringsrammer. Den vil også fungere som løftestang for investeringer fra den private sektor, som stadig har vanskeligheder med at opnå kreditter på grund af bank- og finanssektorens sårbare tilstand.

Overordnet set forventer Kommissionen, at forlængelsen af EU-medfinansieringssatsen på 85 % vil få en gunstig indvirkning på Cypers økonomi ved at øge det langsigtede vækstpotentiale og forbedre økonomiens evne til at fastholde sin gældsbetjening og tilbagebetale statsgælden.

Tabel 1: Makroøkonomiske nøgleindikatorer i medlemsstater, som er berettiget til supplerende betalinger til operationelle programmer for perioden 2014-2020 frem til den 30. juni 2016

Gennemsnit 2014-15	Vækst i BNP	Vækst i BNP pr. indbygger	Vækst i investeringer	Vækst i den offentlige gæld	Arbejdsløshed	Misligholdt gæld (i % af den samlede gæld)
Cypern	-0,7	-0,3	-7,9	0,1	15,9	36,3
Grækenland	-0,4	-0,2	-6,5	2,9	26,1	29,1
Portugal	1,3	1,9	4,2	2,2	13,4	10,3
Rumænien	3,3	3,5	4,4	6,7	6,8	16,9
Irland	5,6	5,2	15,6	-2,6	10,4	17,3
EU	1,7	1,3	2,8	4,1	9,9	5,3

Kilde: AMECO. Dataene for 2015 er hentet fra vinterprognosen og vil blive opdateret, når der foreligger en nyere prognose eller historiske data. Dataene vedrørende misligholdt gæld er hentet fra Den Europæiske Centralbank og henviser til gennemsnittet for 2013-14.